

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre..... 16 kor.
 Negyedévre..... 4 "
 Helyben háshoz kordva:
 Egész évre..... 20 kor.
 Negyedévre..... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre..... 24 kor.
 Negyedévre..... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A béke biztosítva.

(—a) Végre a monarchia diplomáciája igen jelentős sikert ért el, határozott diadalt aratott a pétervári és londoni diplomácia felett.

Orosz háboru, sőt európai háboru réme fenyegetett bennünket, Oroszország vonakodott elismerni konferencia nélkül az annexiót, belekapaszkodott aztán a szerencsétlen Szerbia is, mely abban reménykedett, hogy Bosznia és Hercegovina iránt táplált igényei megvalósításában támogatni fogja őt az egykor hatalmas északi protektor. Igéretében nem is farkadott György herceg és Pasits miniszter pétervári utjukról hazatérve, azalatt biztatták haragra vágyó honfitársaikat, hogy sem rubelemben, sem kozákokban nem lesz hiány. Mikor az utóbbi válságos napok elején már az orosz parlament, a дума is kijelentette, hogy a jelen helyzetben Oroszország had- és pénzügyi viszonyai következtében nem támogathatja őket, még akkor is biztatták a haborus párt vezérei az ingadozókat, hogy ha bajba kerülnének is, nem hagyja el őket Oroszország.

Most pedig ime Oroszország is Anglia is, részt vesznek a nagyhatalmak Belgrádi demarche-ában és egyértelműleg követelik, hogy teljesítse Szerbia Monarchiánk feltételeit és vessen számot azalatt, hogy ellenkező esetben sorsára bizzák, vagyis vele minden szabad kezét engednek Magyarországnak-Ausztriának.

Szerbia most már, akarva, nem akarva kénytelen megadni magát. Visszavonulását megkönnyítette a hatalmak együttes lépése, mert hisz még utolsó, március 10-iki ismeretes jegyzékében is, melylyel felidézte a válságot, hangoztatta, hogy aláveti magát a nagyhatalmak akaratának. Igaz, hogy a szerb diplomaták akkor még konferenciáról álmodoztak, a melyen ők is részt vettek volna, mint egyenrangú tárgyaló, vagy talán diktáló felek, de monarchiánk ügyes sakkhuzása, melylyel berlini hűséges szövetségünket erélyes fellépésre bírta, halomra döntötte a szerb Don Quijotek merész fantáziára valló ábrándozásait. De ha más-ként képzeltek is el maguknak a nagyhatalmak együttes föllépését, mégis hivatkozhatnak arra, hogy igéretük szerint meghajolnak a nagyhatalmak kívánsága

előtt s ezzel kész van számukra a visszavonulás aranyhidja.

Kétségkívül rá is lépnek ők a visszavonulás hidjára nemcsak a nagyhatalmak követeléséből kifolyólag, hanem a belső kényszer miatt is. Györgye trónörökös lemondása tetszabeditotta a belzavarok zsilipjét. A szkup-tina ugyan tudomásul vette a lemondást és Sándor herceget trónörökössé proklamálták, de azért még korántsem múlt el a válság a Karagyorgyevics dinasztia feje felől. Elkerül-e a forradalmat s nem kelle majd emiatt bevonulni monarchiánk haderejének? — a jövő titka.

Diplomáciánk sikere új fejezetet nyit meg a Balkán történetében. Szerbia szomorú példája hangosan szóló bizonyosság mellett, hogy Oroszország elvesztette balkáni befolyását. Ha Törökország az új alkotmányból tud annyi erőt szivni magába, hogy véget vessen egyszer s mindenkorra a bandák garázdálkodásának s valamennyire rendezett állapotokat teremtsen a nagyhatalmak közvetlen részvétele nélkül, akkor nem kell többé tartani a délszlávok térfoglalásától s így

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Falusi történet.

Irta: Zsoldos László.

Van nekem egy szegény siketnéma ismerősöm, fehér pofaszakállas, mókusképű, fűrge öreg emberke, akivel akárhányszor találkozom az utcán (ez pedig gyakran meggesik), mindig már messziről olyan diadalmasan mosolyog — olyan örömmel integet — mit? Gyöngye szól — hadonász felém a keztyűs kezével (miközben sietve tipeg hozzám) hogy a járókelők szinte megállnak és derülten pillantanak reánk:

— Nini két rokon, aki legalább tíz esztendeje nem látta egymást!

Vagy, ami már kissé kellemetlenebb föltevés:

— Nini nil Azt a fiatal embert (már minthogy engem) most megcsipte a hitelezője!

Őszintén szólva, én csak az utcáról ismerem az öreget (egy ízben tüzet kértem tőle és innen számitódik a barátság), hanem azért igazán nagyon szívelhetem. Különösen az tesz rajta, hogy én egyáltalában nem értek a siketnémák jelbeszédéhez és csak úgy a magam esze szerint magyarázgatok neki a ke-

zemmel, ha nem bizom eléggé az ajkam mozgásában, hogy megérteti velem, amit mondani akarok, mégsem éreztem velem soha, hogy lekicsinyel, amiért nem tudok a nyelven, vagy hogy éppenséggel talán kinevet, ha a jelbeszédben hibát (még pedig bizonyára szarvas hibát és azt is minél többet) követek el.

Mert egyszer, hogy megvalljam az igazat, már nagyon megsértett egy siketnéma társaság. Halottak napján a temetőből jövet betértünk a két bátyámmal egy krisztinavárosi kocsimába, ne tessék megítélni minket, de bőrig átáztunk a szakadó, hideg esőben és ott ült a szomszéd asztalnál valami három ur, meg ha jól emlékszem egy fityos orru, szőke hölgy. Nagyon csendesen voltak és ebből én eleintén arra következtettem, hogy talán valami családi harag tört ki közöttük a fehér asztalnál, később azonban, amint véletlenül arra pillantottam, láttam hogy hevesen integetnek egymásnak.

— Na gondoltam, mindjárt kitor a vihar. Hanem ahogy én elbeszéltem valamit a bátyáimnak, hát a kezemmel (pedig nem szokásom) egy-két gesztust tettem. És ekkor egyszerre csak látom, hogy a hölgy s a három ur a másik asztalnál hol összenevet, hol meg rám nevet, hanem ezt is egészen hangtalanul, aztán az öt újjal hirtelen, el kezdik a másik öt

ujjukat püffölni, (ekkor láttam csak, hogy siketnémák szegények) alkalmasint annak a jelzésére, hogy így kell igazában siketnémán beszélni, ahogy ők! Nem pedig, amint én kontarkodom a gesztusokkal.

Ezt akkor nagyon megzokoltam a siketnémáktól, mert hiszen mindenkit kellemetlenül érint, ha valamely hibája, vagy tökéletlensége miatt kigunyolják. Én meg éppenséggel már gyermekkoromban is olyan voltam, hogy amikor, gondolom, a harmadik gimnáziumi osztályban német órában egy alkalommal az Augeias király istállójáról szóló részt lévén kénytelen felolvasni, ezt a mondatot:

— »Der König Augeias hat drei tausend Rinder (Augeias királynak háromezer marhája volt)« — így betűztem ki:

— »Der König Augeias hat drei tausend Kinder (Augeias királynak háromezer gyermeke van)« és ezért az egész osztály kinevetett, akkor én ott rögtön állti helyemben a padban sírva fakadtam, méltatlankodó hangon kiáltva a körülöttem vihogók felé:

— Rinder vagy Kinder! Hát háromezer gyerek nem csinálhat akkora piszkot, mint háromezer marha, egy istállóban? Hisz ti csak ötvenen vagytok és ez az osztály mégis olyan, mint a Teleki tér!

Amely nyilatkozatomért először is tanári

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszűnteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számkökögés, skrofulozis, Influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenki „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche”

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerárakban — 4-5-ös üvegekkel 4.— koron.

évtizedekig nyugodtan lehet Európa a balkánkérdés miatt.

Magyarországot is igen közelről érdeklí az az új fordulat. Most már remélhetőleg a magyarországi pánszlávok meg a horvát tulzók is beláják, hogy nincs többé mit kacérkodniok tovább Oroszországgal, hiába tekintgetnek Pétervár és Moszkva felé, honnét ugyis ritkábban gurulnak már a rubelek.

A monarchia tekintélye nemcsak a Balkánon, hanem egész Európa előtt nagyot növekedett. Ha ezt a tekintélyt és befolyást kellően fogja kormányunk a Balkánon felhasználni, akkor iparunk és közgazdaságunk olyan lendületnek indul, hogy megéri azt az ádozatot, melyet a béke megóvása monarchiánktól megkövetelt.

Ujabb értesüléseink a következők:

A hatalmak megegyezése.

Bécs, március 29. A hatalmak által Belgrádban teendő lépések tekintetében az angol nagykövet által *Aerenthal* báró külügyminiszter előtt tett kijelentések alapján *teljes megegyezés jött létre.* A hatalmak hétfőn, belgrádi képviselőjük útján azt a tanácsot fogják adni a szerb kormánynak, hogy az Ausztria-Magyarország és a többi hatalmak között megállapított kijelentést *tegye meg Bécsben,* még pedig vonatkozással a kormányhoz e hó 14-én intézett jegyzékre. Kapcsolatban e kérdéssel a berlini egyezmény 25-ik cikkelyének, (mely Bosznia Hercegovina okkupálásáról intézkedik) törzése tekintetében is *teljes megegyezés jött létre* a hatalmakkal. A bécsi kormánynak a többi hatalmaknál ez ügyben teendő kezdeményezése a legközelebbi napokban fog megtörténni.

Ha a szerb kormány nem engedelmeskedik a hatalmak által nekiadott tanácsnak, úgy azok ugyszólván *sorsára bízzák* majd Szerbiát és ügyével többé nem foglalkoznak.

megrovásban részesültem, másodszer pedig a pedellus felesége, aki a tantermeket söpörte, másnap kijelentette, hogy nem vehetek tőle többé hitelbe sóskaácsot a tegnapi rágalmozó szavaim után, (pedig bizony Isten piszkos volt ez a terem.)

Hubelka bácsi azonban (így hívták az én öreg siketnémámat) sohasem sértett meg, avagy nézett le, amiért nem értek jól a jelekkel való beszédhez, sőt ellenkezőleg, ámbár az szemmel láthatólag nehezebbre esik neki, mert a régi időben még nem tanították ám olyan ügyesen a beszédre a némákat, mint manapság, még ő iparkodik itt-ott, ahol éppen tud, egy-egy hangos szót kimondani.

A minap is, csipős, fagyos szél futt az utcán. Összejöttem vele valahol a belvárosban és valóságos beszédáradattal rohant meg az öreg:

— Üm . . . üm! — . . . elolvasni!

És, mivel a beszédáradat nála ezzel a három szóval már ki is merült, az ő sajátságos, kapkodó mozdulatával belenyúlt a vékony öszii, (óh, nem, téii) kabátjának a belső zsebébe s kihuzott belőle, képzejék, egy kéziratot! Ezt aztán, folytonos kézveregetés, meg a ruhám gombjának barátságos ráncigálása közben beleerőszakolta markomba:

— Elolvasni . . . üm . . . üm . . . mindjaart!

— De micsoda ez, Hubelka bácsi? kérdeztem nem annyira fennhangon, mint inkább az ajkam billegetésével, — csak nem valami?

— Elolvasni! — törte a szót harmadszor

A bonyodalmak Szerbiában.

Belgrád, március 29. A szkupstina az összes szavazatokkal Markovics ifjuradikális képviselő szavazata ellenében elfogadta a tegnapi koronatanács jegyzőkönyvét, mely György trónörökösnek Sándor herceg javára történt lemondását tartalmazza. Markovics tiltakozott a szkupstina eljárása ellen, amelyet alkotmányellenesnek mondott. Miután a szkupstina a tiltakozás dacára megmaradt határozata mellett, a trónörökös lemondása most már befejezett tény.

A hangulat Belgrádban.

Belgrád, március 29. A György trónörökös lemondásáról és Sándor hercegnek trónörökössé való proklamásáról szóló jegyzőkönyvet Belgrádban egykedvűséggel fogadták. A városnak ma is rendes vasárnapi képe van. Mindenütt teljes nyugalom és rend uralkodik. Tüntetések és csoportosulások sehol sem észlelhetők. Még csak nem is beszélnek meg élénkebben az eseményeket. A külföldi lapoknak ama jelentése, a melyek szerint Belgrádban rendkívüli katonai intézkedéseket tettek minden alapot nélkülöznek, minthogy a lakosság indifferens magatartása következtében különös intézkedésekre nincsen semmi ok.

Hírek a szerb király lemondásáról.

Belgrád, március 29. A »Pravda« című lap regisztrálja a városban elterjedt azon hírt, amelyet azonban nagy fentartással kell fogadni hogy a külpolitikai téren szenvedett kudarccal kapcsolatban a király és a szerb kormány tárgyalásokat folytatnak az egész dinasztia visszalépése ügyében. E hír igazságának bizonyítására felhossa a lap, hogy az összes képviselőket felszólították, hogy Belgrádot ne hagyják el.

Szerbia beszünteti a fegyverkezést.

Belgrád, március 29. A hadügyminisztérium rendeletet bocsátott ki, amely szerint a fegyvergyakorlatra behívott tartalékosok legközelebbi turnusának nem kell bevonulnia.

A király örül ja békének.

Bécs, március 29. Báró Aehrenthal közös külügyminiszter vasárnap két ízben is megjelent ő Felsége előtt. Először délelőtti 10 órakor fogadta a király Aehrenthal bárót rövid kihallgatáson; ezuttal a miniszter még nem volt abban a helyzetben, hogy ő Felségének jelentést tegyen arról, hogy a béke biztosítottnak látszik. Csak a délutáni kihallgatás alkalmával jelenthette Aehrenthal báró, hogy Anglia ugyszólván az utolsó órában elejtette kifogását, ami a hatalmak megegyezését lehetővé tette. A király e közlést látható örömmel és megelégedéssel fogadta.

Hivatalosan.

Bécs, március 29. A magyar kormány, amely az összes diplomáciai tárgyalások lefolyásáról a külügyi hivatal utján állandó tájékoztatást nyert, vasárnap délután hivatalos értesítést kapott arról, hogy a hatalmak megegyezése létrejött. A megegyezésre vonatkozó s a hatalmak részéről elfogadott szöveget előreláthatólag a mai nap folyamán teszik közzé.

Az angol közvélemény a békéről.

London, március 29. Az összes angol lapok ujongva fogadták a békét. Ausztria Magyarország és Németországot azonban erősen elítélik. Az igaz, hogy Ausztria Magyarország és Németország keresztülvitték szándékukat, de keserves lesz ennek az ára, mert ha Oroszország visszanyeri haderejét akkor keresni fogja Angliával a szoros barátságot és Anglia is sokkal erősebb lesz a jelenlegi állapotánál, akkor pedig keserves helyzete lesz a monarchiának és Németországnak.

(Bele szól még Oroszország régi haderejébe Japán és az keservebb lesz Oroszországra, mint reánk)

A bandáktól félnek.

Belgrád, március 29. Milovanovics hozzászan tárgyalta a nemzetvédelmi bizottság elnökével, hogy legyenek segítségére a bandák

is az ő sajátságos tompa hangján vágván a szavamba. — Elolvasni! tárcca!

Belepillantottam a kéziratba, csakugyan afféle tárcca lehetett.

— De mit csináljak én ezzel? kérdeztem most már izgatottan. Nem vagyok én szerkesztő! Nem vegyok én író! Én tisztességes, becsületes állambivatalnok vagyok, Hubelka bácsi! Irodasegédítiszt, Hubelka bácsi! Hát mit akar mégis tőlem? Minek néz maga engem?

A kíváncsiság ördöge azonban már belém lopozott. És mivel őrizkedtem attól, hogy magammal vigyem az öreg kezeirását (csak írást nem szeretek látni magamnál! Nem eleget körmölk benti az igtatóban reggel nyolctól, vagy esetleg, ha elkésem kilencedféltől, hanem akkor már birságot kell fizetnem érte, — délután kettőtől?) kaptam magam és az öreggel együtt behuzódván a legközelebbi kapualjba, futtiban elolvastam az egész kéziratot, avagy tárccát — miként Hubelka bácsi nevezi — úgy, ahogyan kivévén a helyesírási hibákat, amelyeket kijavítottam, itt következik:

A kicsiny isaszegi házban, ahol laktunk, küszöbön volt a karácsony. Mátyás, az öcsém (ma is él, de már hat éve nem láttam, mert nincs pénzem, hogy elutazhassam hozzá és legalább egyszer meglássam a kis birtokát), nyolc éves volt, én tizenkettő. En nem tudtam beszélni, ő nem birt járni. Hét teljes hónap óta feküdt az ágyban. Sem az isaszegi, sem a péceli, sem a gödöllői orvos nem volt képes talpraállítani. Sem a pesti klinika. A doktorok azt állították, hogy meghült, a szomszéd zsidó asszony azt mondta, hogy Sára cigányasszony

verte meg a szemével, de akár melyik volt is igaz a kettő közül, Mátyás öcsém már hét hónapja feküdt, soványodott és senyvedett.

Anyám, özvegy volt szegény, egész éjszakán át sirt, de hát ez sem használt az öcsém lábának. Kiment, a javasasszony tanácsára már egyszer a nyáron éjtélkor a temetőbe is és ott ebcsonttal háromszor körülvájálta az édesapám sírját, hanem a Mátyás lába még attól sem lett jobban.

Végre karácsony böjtjén, éjtél után se szó, se beszéd, eltűnt hazulról az anyám. Csikorgó hideg volt és a hó bokáig ért.

— Hová ment a mama? — kérdezte ujjával mutogatva az üres ágyra Mátyás, amikor reggel fő ébredt.

— Nem tudom — vonogattam a vállamat és mivel én meglehetősen ébren aludván, az órát is tudtam, amikor kisorsant a szobából, elmondam az öcsémnek, (hiszen mi egészen jól meg birtuk magunkat értetni egymással) mindazt, amit tapasztaltam.

Tudakozódtam a szomszédéknál, nem kaptam kielégítő választ. Vártunk, hogy majd megérkezik legalább délre. De bizony nem jött. Szalonnát, mit hagyott kint a számunkra, hát nagy szomoruan elköltöttük magunkban.

— Na hiszen, most szép karácsonyunk lesz, — mozgatta az ajkát Mátyás, miután előbb megbökött az ujjával, mert engem mindig megszoktak bököni, ha nem néztem oda és szólni akartak hozzám, — ha még az édes anyánk is elhagyott.

— Bizony szép karácsonyunk lesz, bölintottam én is bánatosan. (Vége köv.)

leszerelésénél. A hadsereget nem meri leszerelni, mert fél a bandáktól.

Anglia fizet Péter királynak.

Belgrád, március 29. György lemondását követni fogja Péter lemondása. Belgrádban már azt az összeget is tudják, amit Péter király fog kapni. A királynak adandó összeget Anglia fogja előlegezni Szerbiának.

Izvolszky kegyvesztett.

Pétervár, március 29. Izvolszky a cár előtt kegyvesztett lett és ezért tudomására is lett hozva, hogy adja be a lemondását. A cár a lemondását elfogja fogadni és helyette Janikov lesz a külügyminiszter.

György herceg távozása.

Belgrád, március 29. György herceg elhagyja Szerbiát. A herceg kijelentette, hogy jön még idő amikor megfogja valósítani azokat az eszméket, amelyeket most a körülmények nem engedtek megvalósulni.

Belgrád, március 29. A György herceg elutazásakor a katonaság hódoló felvonulást fog rendezni és a tisztikar ama reményének ad majd kifejezést, hogy a herceg ismét vissza fog térni körükbe.

Az orosz beleegyezés története.

Pétervár, március 29. A mult csütörtökön a német nagykövet jegyzéket nyújtott át az orosz külügyminiszternek. A jegyzékben mint már jeleztük Németország figyelmeztette Oroszországot, hogy Szerbiát a nyugalomra intse, mert ha ezt tenni elmulasztaná úgy emez eljárás olyan lesz tekintve, mintha Oroszország Szerbiát pártfogolná és ebben az esetben Németország a monarchiát fogja támogatni. Erre a jegyzékre Oroszország nem válaszolt azonnal, hanem minisztertanácsot hívtak össze, melyen Oroszország haderejét állapították meg. A haderő azonban igen gyengének bizonyult s így adta meg Oroszország a kedvező választ Németországnak. Németország kedvezőtlen választ esetén 24 óra alatt az orosz határon mozgósítást rendelt volna el.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, március 29.

Justh Gyula elnök tizenegy órakor végre megnyitja az ülést.

Beniczky Ödön napirend előtt az uzsoráról és záros hitelüzletekről szóló javaslatot sürgeti meg. A miniszter régen beterjesztette az igazságügyi bizottság azonban még mindég nem tárgyalta le, Kéri az elnököt, sziveskedjék intézkedni.

Justh Gyula elnök kijelenti, hogy nincs joga a bizottságot sürgetni.

Günther Antal igazságügyminiszter hangsúlyozza, hogy a bizottság más fontos dolgokkal volt elfoglalva. A bizottságot szemrehányás nem érheti. Jelzi azonban, hogy a maga részéről szorgalmazni fogja a javaslat mielőbbi letárgyalását.

Justh Gyula elnök jelenti, hogy Rakovszky Béla a mai ülés végén fogja a külügyi helyzetre vonatkozó interpellációját előterjeszteni.

Vörös László 200,000 koronája.

Eber Antal előadó beterjeszti a zárszámadási bizottság jelentését. Az 1905 évi zárszámadásban olyan adatok vannak, amelyek a Fejérváry-kormányra nézve egyenesen kompromittáltak. Már a Tisza-kormány alatt szokásban volt, hogy a miniszterelnök kezeihez 200—200

ezer korona jutott, aki ezt beolvastotta a rendelkezési alapba. A Fejérváry-kormány idejében százharmincötezer korona ebből sajtócélokra adatott. (Halljuk. Halljuk. Neveket.)

Polónyi Géza: A tisztes sajtó nevében követeljük. (Óriási zaj.)

Eber Antal: Huszezer korona ebből az alpból olyan hírlapoknak adatott ki, akik talán egyszerűen nem is léteznek. (Halljuk, halljuk felkiáltások. Neveket kérünk! Folytonos zaj.) Mondja ki a Ház, hogy Vörös László volt kereskedelmi miniszter azon eljárását, hogy a rendelkezési alpból huszezer koronát elvett és azzal szabályszerűen, előírás szerint nem számolt el, rosszalja.

Busa Barba: Ha Vörös László volt kereskedelmi miniszter nem miniszteri minőségében, hanem mint valamely pénzintézet igazgatója követte volna el ugyanazt a cselekedetet, már rég elvette volna megérdemelt büntetését. Követeli, hogy nevezze meg a zárszámadási bizottság előadója, nevezze meg mindazokat, akik Vörös Lászlónak cinkostársai voltak . . .

Rakovszky István: Igy van. Meg kell őket nevezni.

Busa Barba: . . . akik ennek az országnak szerencsétlenségéről akartak hasznot húzni. (Óriási zaj. Felkiáltások: Meg kell nevezni őket! Le kell leplezni őket!)

Elnök elrendeli, hogy az előadó olvassa fel a részleteket. (Halljuk, halljuk! Nagy zaj.)

Eber Antal előadó (Óriási zaj. Halljuk, halljuk! Elnök folyton csenget) felolvassa először **Lers Vilmos** osztálytanácsos vallomását: Lers előadja, hogy tudomása volt arról, hogy Vörös László kereskedelmi miniszter kétszáz ezer koronát vett át az államvasutaktól és azokból utalványolt ki egyes összegeket. Az utalványozások szabálytalanul történtek, amire figyelmeztette is a minisztert, de azt felelte, hogy ezt ő közvetlenül intézi és teljesítse rendelkezését.

Csóke Ferenc vallomásából is kiténik, hogy a miniszter szabálytalanul járt el. Erre Csóke figyelmeztette is és hogy a pénzbeszerzésnek mégis legyen látszatja maga nevére állította ki a nyugtákat. Aray Pál azt vallotta, hogy **Miklós huszezer koronát** kapott egy ízben. Ezt a pénzt a Hungáriában kézbesítették. Amidőn bélyeges nyugtát kértek tőle, ezeket mondta:

— Nem elég, hogy kevesebbet kaptam mint amire számítottam még bélyeget is adjak? (Óriási derűtség) **Somlyó Ferenc** hasonló dolgokat vallott.

Darabont hírlapok.

Ezután **Eber Antal** felolvassa azokat a tételeket, melyek a lapok részére kiutalványozott összegekre vonatkozik. (Nagy zaj. Halljuk, halljuk! kiáltások.) Ezek az összegek, rendszerint az államvasuti hirdetési átalány gyanánt vannak bejegyezve. (Az előadó olvassa a tételeket s a Ház mély csendben, nagy érdeklődés közepette hallgatja.)

A felolvasott tételek azonban nem hozták meg a várt meglepetést. Tény ugyan, hogy volt néhány szokatlanul magasabb államvasuti átalány; volt azonban még néhány notorius darabont, aki nagyobb összeget kapott s volt olyan pikáns leplezés is, mikor koalíciós lapok kaptak nagyobb pauszálét. De a legtöbb pauszálét nem megy túl a rendes hirdetés áron. A képviselők zajosan követelték a nyugták aláírását is. Az előadó ennek is eleget tett. Igen érdekes **Fehér Dezső**, a »Nagyvárad Napló« kérvénye, aki azt mondja, hogy a koalíció igazgatásai szétrobbantotta ekzisztenciájukat, de inkább széttörtek a tollukat, sem hogy az igazság ellen irjanak . . .

Eber Antal ezután felolvassa, hogy melyik lap és melyik újságíró mennyit kapott. E szerint a Nepszava 17000, a Magyar szó 16000, a Budapesti Napló 6000, Miklós Gyula külön 20000, Magyar Hírlap és Friss újság 14000, Független Magyarország 10000, Egyetértés 25000, Egyetértés képes album előállítására 10000, Pest Hírlap 6000, Budapesti Hírek 2000, Zsoldos László a Magyar szó munkatársa 500, Lorant Dezső 1000, Boros és Szabó különféle cikkekért 5861, Szerdahelyi Leó

1800, Pázmándy Dénes 2000, Kabós Ede 600 koronát kaptak. A nagyváradi lapok közül a Szabadság hirdetési átalány fejében 1260 koronát, míg a Nagyvárad Napló 400, 400 és 600 összesen 1400 koronát kapott.

Szünet után.

Szerecsényi György szóvá teszi, hogy az újságírók karzatáról ma két újságíró kiutasították. Jelenleg az újságírók szindikátusának elnöke nem egyenlő bírálat alá veszi az újságírókat. Kéri az elnököt, hogy indítson vizsgálatot az ügyben.

Kmetty Károly határozati javaslatot nyújt be, melyben javasolja, hogy a kormány minden évben mutassa be a hírlapoknak adott átalányokról való kimutatását.

Bosóky Árpád javasolja, hogy Fehérváry ellen bűnvádi eljárást indíttasson a Ház.

Polónyi Géza: Amikor a koalíció átvette a vezetést még nem tudta, hogy visszaéléseket is követett el az előbbi kormány, mert különben nem hagyta volna azt minden megtorlás nélkül.

Ezután a Ház a zárszámadás bizottság jelentését elfogadta, mire az interpellációkra került a sor.

Rakovszky Béla interpellálja a miniszterelnököt a külügyi helyzet tárgyában. Kérde, hogy mit szándékozik tenni az állandó béke érdekében, vagy a Szerbiával szemben alkalmazandó megtorlás tárgyában.

Wekerle Sándor kijelenti, hogy az interpellációra holnap fog válaszolni.

Az ülés fél három órakor ért véget.

Friedjungügy fejleménye.

A mult hét csütörtökön a »Neue Freie Presse«-ben hosszú szennzációs cikk jelent meg egy neves osztrák történetíró és publicista, **Friedjung Henrik** tollából. A cikknek, amely világhírességet derít a szerb háborús párt furcsa viselkedésének okára, legérdekesebb az a rész, amelyben a magyar parlamenti tagokat, — nevük megnevezése nélkül, — azzal vádol, hogy pénzt fogadtak el a szerb kormánytól, hogy itt a magyar korona területén a délszláv birodalom eszméjének csináljanak propagandát. A cikk kompromittáló része itt következik:

Itt fekszik előttem, — írja Friedjung Henrik — szóserint a jelentés, melyet **Spalajkovic** Mirosláv dr szerb királyi osztályfőnök 1907. június 4-én terjesztett a (szerb) külügyminiszter elé egyik magyar földön tett zगतó utjáról. Nos: abban a részletes jelentésben Spalajkovic beszámol a tárgyalásról, melyet a magyar parlamentnek a szerb-horvát koalícióhoz tartozó egy tagjával folytatott. Ez utóbbi neve itt azért ne neveztessek meg, mert nem érzem magamban a hivatást, hogy a most Zágrábban vitt felségárulási pörhöz bizonyító anyagot szolgáltatassak. A megbeszélés, mint a jelentésben áll, »ama jelentés tisztázására történt, melyet a mi főkonzulunk, **Petkovics** (Petkovics akkori és mai budapesti szerb főkonzul) terjesztett fel, (itt — jegyzi meg Friedjung, — a magyar országgyűlés négy képviselőjének neve következik) nevében.« E megbeszélés rendjén Spalajkovic bizonykodott, hogy a szerb kormány pontosan állja majd a kötelezettségeket, melyeket vállalt: a régebben megállapított összegeket tovább is fizetik majd. Sajnálkozva és becsületkérően tette hozzá, hogy sajnos, Szerbia pénzügyi helyzete nem engedi meg az igénybe vett magasabb szubvenció megadását. Am a délmagyarországi nemes szerb ezzel nem volt megelégedve s még ötvenezer frank pótlékot követelt, majd leszállt huszezer frankra, míg végre Spalajkovic beiejezt **tizenhét**

frankóba. A régebbi s az újonnan kiadott pénzért, — folytatja a jelentés, — a szerb önálló párt a mi sajtóbüroónknak, (vagyis a belgrádnak) a következő hírlapokat adja rendelkezésére: a zágrábi *Serbobran* és *Srpska Koló*, a gospići *Srboit*, a mitrovici *Slobodát* s a karlóci *Sarbazki Mizaot*.

A *hercegek* perste a súlyos gyanúsítást szó nélkül nem hagyhatták. A szerb-horvát koalíció nevében *Tuskán* és *Medakovic* felszóltották *Friedjungot*, hogy állításait konkrétan adja elő és hogy a képviselők neveit minden tartózkodás nélkül nevezze meg.

Ezre *Friedjung* a *Presse* vasárnap számban válaszolt. Ezeket mondja:

Azt hiszem, konkrétan már nem lehetek, mint amilyen csütörtöki cikkemben voltam. A képviselőknek a szerb kormányhoz való viszonyát a legmagyobb házozottsággal jeleztem és megmondtam, hogy miért nem adom át a képviselők neveit a nagy nyilvánosságnak: nem akarok anyagot szolgáltatni a Zágrábban most folyó felségárlási pörhöz, amelyben, ha jól tudom, *Tuskán* és *Medakovic* urak védők gyanánt szerepelnek. De ha az urak nagyon ragaszkodnak a nevekhez, akkor azt fölötté egyszerű módon erbetik el. *Idétessek a törvénysek elé* és én a rendelkezésekre álló aktákat a törvénysek elé terjesztem, hogy a történeti és jogi tények megállapíttassanak.

A cikkemben foglalt állításokért minden időben és mindenütt helyt állók. Megtámadhatlan akták alapján dolgoztam föl a közleményt és épp oly kritikai módszerrel és épp annyi körültekintéssel jártam el, mint történelmi könyvekben. Sem politikai szenvedély, sem egyéni gyűlölet ebben nem vezetett.

Azt hiszik, hogy *Friedjungot* tanuképpen fogják majd idézni Zágrábba és akkor a szerb események utójátéka gyanánt el lehetünk készölve egy újabb nagy parlamenti és külügy botrányra.

Mint értesülünk, *Supilio*, *Hartner Gusztáv* bécsi ügyvéd úján sajtópört indított *gy Friedjung*, mint a *N. Fr. Pr.* ellen.

Supilio különben így nyilatkozott:

— Ezek a minden alapot nélkülözö vádak nem újak. Közölte őket a *Reichpost* is, de akkor ügyet se vetettek rá.

A képviselőház folyosóján arról beszélnek, hogy a *Friedjung-ügyben* nagy botrány készül a képviselőházban.

Polónyi az ügyben tegnap járt *Kossuth* és *Apponyi* minisztereknél. *Polónyi* aktákat hozott magával. Kinos leleplezéseket várnak.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Március 30. Helyszíni tárgyalás a harmadik vashid ügyében.

Március 31. A szinügyi bizottság ülése d. u. 5 órakor.

Apr. 1. A kath. kör böjti estéje d. u. 6 órakor a jogakadémián.

Április 3. Geyer Stefi hangversenye a Csarnokban.

Apr. 15. A kath. kör hangversenye d. u. 6 órakor a főgymnáziumban.

Április 18. A Bihar megyei Közművelődési Egyesület közgyűlése d. e. 11 órakor.

* **A Kath. Kör böjti estéje.** Csütörtökön harmadik böjti estéjét tartja a Kath. Kör, melynek változatos és érdekes műsora az eddigiekhez hasonló fényes sikerről kezeskedik. *Szébestka* Ottokárné urnő zongorajátéka nyitja meg az estélyt, majd *Gedeon* Rezső főgymnáziumi tanár, lapuak ismert nevű munkatársa tart alkalmi előadást. Utána ismét művészeti szám következik: *Nagy* Farkasné urnő éneket. *Szébestka* Ottokárné urnő zongorajátéka mellett. Befejezi az estélyt *Kőrti* István zenetanár gordonkajátéka. Az estélyt a kir. kath. jogakadémia dísztermében tartják meg; kezdete pontban 6 órakor.

* **A jogügyi szakbizottság ülése.** A városi villamosmű szabályrendeletének módosítása felett már többször tanácskozott Nagyvárad város jogügyi bizottsága, de a tárgyalást még nem fejezte be. Holnap, március 31-én délután 3 órakor folytatja a szakbizottság a szabályzat tárgyalását.

* **Egyetemi hallgatók otthona.** Régióta gondolkodik az egyetemi hallgatók *Mária-Kongregációja*, hogyan lehetne a fővárosba került keresztény, jónevelésű, erkölcsös ifjaknak egy egységes otthonba való csoportosításával a továbbneveléséről, az utbaigazításáról, keresztényi neveléséről gondoskodni. Hogyan lehetne »megmenteni« őket a józan élet számára, hogy lehetne megtartani őket a társadalomnak, az egyháznak igazi hasznára. Mert tény, hogy sokkal kevesebb azoknak az ifjaknak a száma, akik kiszabadulva a szülők gondos kezeiből, a magukkal hozott erénytől és erélytől támogatva nem esnek martalékaúi a nagyváros csábító hívogatásának, mint azoké, akik gyengeségük bilincseibe verve aléltan esnek össze az első hamis, csábító szóra s mikor felébrednek már lelki betegek. Dicséretes, üdvös, hatalmas munkába fogott a budapesti Urak *Mária-Kongregációja*, midőn elhatározta, hogy kongregációi otthont épít, ahol az egyetemi és főiskolai ifjak is állandó otthont lelnek, amelynek létrehozása tisztán a keresztény társadalom nemes jószívűségétől függ. Nemes a szándék, erős az akarat, — de az anyagi támogatás még hátra van. Az Urak *Mária-Kongregációja* ebből a nemes célból nyereleménytárgyas sorsjátékot rendez; a főnyeremény tízezer korona értékű. Egy sorsjegy ára 1 korona. Szeretettel fordulunk a keresztény magyar társadalomhoz, támogassa jóakarattal, nemes adakozásával hatalmas, gyönyörű tervünket. Csekélyke kis összegről van csak szó, amelyet bárki áldozhat e nemes célra; hisz csak egy nap vonjuk meg magunktól a szórakozást s máris megvan a csekély adomány. Nemes a cél, lelkesítő a gondolatfelemelő az eszme, dicséretes a jóakarattal, szilárd a reményünk, a keresztény társadalom sietni fog áldozni a nemeslelkűség díszes oltárán.

* **A Kaszinó közgyűlése.** Látogatott, népes közgyűlése volt vasárnap a Bihar megyei és Nagyvárad Nemzeti Kaszinónak és a tisztújítás nagy számmal hozta össze a kaszinótárgyakat. A közgyűlést *Glac* Antal igazgató vezette. Bejelentette, hogy a vezetőség a kaszinó életét újja tudta szervezni a nélkül, hogy a tagdíjakat emelni kellene. Ezt a bejelentést általános éljenzéssel vették tudomásul. Ezután a tisztikar lemondását közölte *Glac* Antal s a közgyűlés további vezetésére *Sochlender* Károly korelnököt kérte fel. A kaszinótárgyak elismerését dr. *Márkus* László fejezte ki a lemondott

tisztikarnak. Ezután a választások következtek: jobbára a régi tagok kerültek vissza. Új ügyésznek magválasztották a lemondott dr. *Wallner* Ödön helyébe dr. *Ertsey* Péter. Új választmányi tagok lettek dr. *Wallner* Ödön, dr. *Mayer* László és dr. *Mártonffy* Bogdán.

* **Szigligeti-omlékűnnep.** Nagy közönség előtt tartotta meg a Szigligeti-Társaság a rendes Szigligeti-omlékűnnepélyt a kir. kath. jogakadémia dísztermében. Az ünnepélynek a kezdete volt a fénypontja. *Rádl* Ödön elnök mondott olyan remek elnöki megnyitó beszédet, amelynek nem egy vidéki irodalmi társulat matinján, hanem olyan helyen kellett volna elhangzania, ahonnan az egész magyar irodalom meghallja. Az irodalomban a nemzeti irányt hirdette nemes idealizmussal, bölcs tapasztalattal és örökifju lelkesedéssel. *Angyal* Ilka Rácz Mihálynak néhány szép versét adta elő az ő pompás szavaló képességével. *Köszeghy* József *Ravenna* művészetéről olvasott fel szakszerű részletességgel. *Sas* Ede pedig *Ritók* Emma »Primavera« című rajzát olvasta fel.

* **Az Otthon közgyűlése.** Az írók és hírlapírók köre, az *Otthon*, tegnap tartotta meg évi rendes közgyűlést *Rákosi* Jenő elnöklete alatt. A tisztikar megválasztása után a költség-előirányzatot állapították meg. A tisztikar megmaradt úgy a hogy volt.

* **Kautz Gyula halála.** A kaplonyutcai gyászházban vasárnap reggel ideiglenes ravatalra tették a hirtelen halállal elhunyt *Kautz* Gyula kiváló liberális politikus és nemzetgazdász holttestét. A gyászoló családhoz garmadával érkeznek a részvétélviratok. A király a kabinet iroda úján részvétélviratot küldött az özvegyhez. Az elhunytat tegnap délután három órakor a Magyar Tudományos Akadémia előcsarnokában a római katolikus egyház szertartása szerint beszentelték és a kerepesi-uti temetőben örök nyugalomra helyezték.

* **Kinevezések a pénzügyigazgató-ságnál.** A kir. pénzügyigazgató-sági tisztviselőnek meghozta az örömet a hivatalos lap. A tegnapi számban néhány száz pénzügyi tisztviselő előléptetését közli. Ezek közül a következők érdekelnek bennünket közelebbről. *Német* István pénzügyi titkár és nagyvárad pénzügyigazgatóhelyettes, továbbá *Bartha* Endre és *Szép* Lajos pénzügyi titkárok pénzügyi tanácsosokká nevezettek ki. — Ezekon kívül ki-nevezettek: *Klitus* János, dr. *Berlik* József pénzügyi segédtitkárok véglegesminőségben pénzügyi titkárokká; — *Csiphés* Sándor, Molnár Vilmos pénzügyi fogalmazók végleges minőségben pénzügyi segédtitkárokká; — *Várkonyi* Rezső nagyvárad pénzügyi fogalmazógyakornok végleges minőségben pénzügyi fogalmazóvá, áthelyezve egyben a nagykarolyi pénzügyigazgató-sághoz; — dr. *Mizsei* Árpád *Lajosmizsei* lakos a nagyvárad pénzügyigazgató-sághoz ideiglenes pénzügyi fogalmazógyakornokká nevezettek ki. — Megemlítjük még, hogy *Hantke* Emil Gyula zalaegerszegi pénzügyi fogalmazó állomáshelyén való meghagyása mellett pénzügyi segédtitkárrá nevezetett ki.

* **Katonai kinevezések.** Dr. *Erdélyi* Jenő 37. ezredbeli és dr. *Bernáth* Dezső 7. cs. és kir. huszárezredbeli tartalékos segédorvos helyettesek tartalékos főorvosokká; — *Kacsián* Kálmán és *Zathurecky* Gedeon tartalékos hadapródjelöltek a nagyvárad 4. honvédegyalozredben tartalékos hadapródokká nevezetettek ki.

* **A 3-ik vashíd ügye.** Nagyváradi városa elhatározta, hogy a Sebes-Körözsön Széles-utcánál vashidat épít. A hid létesítése ügyében ma, kedden lesz a helyszíni szemle, a miniszteri kiküldött közbejöttével.

* **Háboru az Aradi-uton.** Nagy Károly 21 éves közművesegéd vasárnap este az aradi-uti Csáki-féle vendéglőben egy cimborájával mulatott s e közben összeveszték a kocsmában levő többi legényekkel. Verekedni is kezdtek, majd késhez is nyultak és kiszorulván az utcára, itt is tovább folyt a harc. A csetepatéban Nagy hat szurást kapott s ott is maradt a helyszínen. A közkórházba vitték, hol hajnalban a vizsgálóbíró ki is hallgatta. Sérülése súlyos ugyan, de nem halálos. A tettesek körülbelül 6-an lehetnek s az eljárás meg is indult ellenük. Megjegyzendő, hogy mindannyian meg vannak szurkálva. Eddig Nagy Pál Sándor fuvaros, Pánti János fuvaros, Hanga Somogyi Sándor fuvaros már zár alatt vannak. A többiek elfogatása iránt intézkedett a rendőrség.

* **Öngyilkosság szemtanuk előtt.** Kajtor István hegyőr és szőlőbirtokosnak Lajos nevű 19 éves fia szerelmi bánatában vasárnap reggel a nagyváradi és hegyközpályai határmegyén levő tölgyfára felakasztotta magát. Tettét mintegy 400 lépés távolságról két 13 éves fiu nézte végig, de nem mertek közbelépni. Mikor látták, hogy Kajtor már a hurkon függ, befutottak Kovács Antal pályai lakoshoz. Mire azonban ez előkerült és Kajtor levágta, a fiu kiszorult. Szülei lakására vittek, onnét temetik. A hullaemléket dr. Mayer László tb. főorvos ejtette meg.

* **Nem tudja, kiverte be a fejét.** Vasárnap este 8 óra tájt Strucz Ádám muzikus részeg állapotban bevett fejjel fetrengett a Széchenyi előtt. Beszállították a közkórházba, ahol sebtét bekötötték, ellenben Struczot szélnek eresztették. Azt sem tudja, ki verte be a fejét.

* **Előadás a vakok neveléséről.** A vakokat gyámolító országos egyesület erdélyi-részi fióktelepének gondnoksága értesítette Nagyváradi város polgármesterét, hogy a szerencsétlen vakok ügyének előbbrevitele céljából április 4-én Nagyváradon óhajtja ismertetni a vakok gyámolításának ügyét. A kolozsvári intézet egyik tanára Kolumbán Károly felolvasást tart s Müller Lajos 4-5 vaknövendékkel a nevelés speciális tárgyait mutatná be. E célra kéri a városház nagytermének átengedését erre a célra. Az előadás vagy délelőtt 11 órától, vagy délután 4-6 órakor lenne. Kéri továbbá, hogy intézkedne a polgármester, miszerint a rendezésnél 3-4 fiatal ember segédkezéséről gondoskodnak. Az előadást a vakok intézete javára némi beléptidij mellett tartanák meg.

* **A közbiztonság a Nagypiacon-téren.** Vasárnap este 7 és 8 óra között Buncza Valér csizmadia segédre, amidőn több társával hazafelé ment, az áruraktárnál két egyén reátámadt s az egyik botjával beverte a fejét. A tetteseket Diószegi Ferenc aszfalt munkás és Halász József villanyszerelő személyében kinyomozta a rendőrség, s folyamatba tette ellenük az eljárást.

* **Vigyázatlan kocsis.** Tegnap reggel 8 órakor a Rákóczy-uton az Európa szálló előtt Szuger Márton fuvaros egyfogatu táblás kocsijával oly sebesen és vigyázatlanul hajtott, hogy egy nőt el is ütött. Singer Márton az őrszem bekísérte és a kihágási kapitány 2 napi elzárást és 25 korona pénzbüntetést rótt ki rá.

* **Gyermekvédelmi ünnep Sarkadon.** Szombaton szép ünnepély folyt le Sarkad községben. A nagyváradi állami gyermekhelyről nevelés céljából kiadott gyermekek nevelői közül a kiválóbbaknak, akik legjobban gondozták a reájuk bízott gyermekeket, jutalmakat ad a gyermekvédő liga. Szombaton Sarkad községben ünnepélyesen adták át egy ilyen érdemes nevelőszülőnek a jutalmat. Az ünnepély a község házában folyt le, a telepbizottság tagjainak, a községi előjáróknak és az összes nevelőknek a jelenlétében. Az ünnepélyt Seress János községi bíró nyitotta meg, csinos beszéddel, mely után dr. Edelmann Menyhért, a nagyváradi gyermekmenhely igazgató-főorvosa tartott buzdító beszédet s átadta az illetőnek a jutalmat. Dr. Spitzer Sándor teleporvos kérte a telepbizottságot, az előjárókat és a nevelőket, hogy támogassák őt munkájában. Majd Kresznerich György plébános, a telepbizottság elnöke tartott szép beszédet a nevelőkhöz, amelyben figyelmeztette őket az elhagyott gyermekek iránti kötelemeikre.

* **Akik megmentették a postát.** A Magyar Tudósító jelenti: A király Berényi István és Szajkó József posta- és táviráda altiszteknek a szekesfehérvári postarablás alkalmából életük kockáztatásával tanúsított bátor magatartásuk elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

* **Uj postaügynökség.** A Biharmegye Biharkristyór községben április hó 1 én postai ügynökség lép életbe. A postaügynökség kézbesítési köre Biharkristyór, Lehecseny, Pojana és Vaskóhszelistye községre terjed ki.

* **Találtak egy erszényt néhány fillér pénzzel.** Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen 7 sz. szobában I. emelet.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Kedd: Traviata, az olasz operatársulat fellépte.

Szerda: Troubadour, az olasz operatársulat fellépte.

Csütörtök: Boccacío.

Péntek: Erdészleány.

Szombat: Heidebergi diákélet, Molnár Margit vendégfellépte.

Vasárnap délután: Dollárkirálynő, este: Hivatalnok urak, Földes Imre nagysikerű újdonsága.

Rigoletta.

Szintársulatunk énekes személyzete oly hiányos, hogy csak vendégszerepléssel képes operaelőadást produkálni. A zenekedvelő közönség nagy örömmel fogadta tehát, mikor híre járt, hogy egy olasz staggione három estén három Verdi operát fog előadni. Be kell érünk a sokszor hallott Verdi operákkal, nem mintha az olaszénekesek nem tudnának mást is, — máshol modern szerzőktől is énekeltek — de máshol a szintársulat, főleg a zenekar és énekkar is el van készülve több operára.

Tavaly is szerepelt itt egy olasz staggione s lehetetlen a bírálatot összehasonlítással nem kezdeni. Az összehasonlítás a tavalyiak javára üt ki. Mindenekelőtt ötven voltak s az összes főbb szerepeket ők énekeltek, azonfelül énekesben és játékban sokkal jobban össze voltak tanulva. Így a negyedik felvonás gyönyörű kvartettje ma csaknem hatástalanul hangzott el, míg tavaly meg kellett azt ismételni. Sok részt ki is hagytak az operából.

A társaság három tagból áll *Luiga Pieroni*; a koloratur-énekesnőjük kissé fátyolozott és gyenge, de lány, képzett, kellemes csengésű és igen nagy terjedelmű hanggal. Feljegyzésre

érdemes, hogy a nagy áriája végén az ugynevezett három vonal é-t énekelte. Rendkívüli technikát igénylő szerepén különben néha egyszerűsített s a futamai nem egyszer estek kifogás alá.

A társaság vezetője *Ferrari* lovag tenorista. Tipusa a könnyed, hajlékony hangú olasz tenoristáknak routinos énekes és routinos színész. Néha tulságos temperamentumában egykét taktust ugrik ének közben, máskor józan megfontolással kihagyja a fázasztó magas hangokat. Igazán jól csak a híres „la donna e mobile” kezdetű dalt énekelte, de abból is kihagyta az utolsó magas h-t. Leggyengébb színész, de talán legjobb énekes köztük a baritonista, *Enrico Ercolani*. Erőtlen tisztá csengésű férfias hangja minden modulációra képes, hangdinamikája, lélekzetvétele mintaszerű, pianói lágyak, fortéi hatalmasak. Rigoletto egyike a legfázasztóbb bariton szerepeknek. Ercolani mindvégig teljes erővel és látható könnyűséggel győzte az éneket. Ő az egyetlen a társaságban, aki pontosan betartja az ütemeket és tempókat. Játéka nem felelt meg a szerényebb igényeknek sem.

A mieink közül derekason megállotta a helyét Asszonyi a gyilkos és Lányi Edith a táncosnő szerepében. A zenekar és énekkar olyan bizonytalan volt, mint pár napja a béke és háboru kérdése.

Dr. K. J.

IRODALOM.

☒ **Élet.** A magyar katolikus családok jelesen szerkesztett szépirodalmi folyóiratának 13. száma a következő tartalommal jelent meg: *Pakots József*: A költészet fejlődése. *Zsoldos László*: Otti néni levele. *Csudáky Bertalan*: A török életből. *Oláh Gábor*: Anyám dalol. *Andor József*: A tanítónő (regény). *Bán Aladár*: Ha majd évek múltán. *Krúdy Gyula*: Egy pesti líon. *Faltay Lucyen*: Tigrisvadászat Indiában. Ifj. báró *Szentkereszthy Zsigmond*: A pörgettyű a technikában. *Zsoldos Benő*: Marconi, Kultura. Szerb mozaik. Apróságok. A szebbnélsebb képekkel diszített folyóirat előfizetési ára egy évre 20 korona. Egyes számok Kiss Dávid dohánytőzsdéjében kaphatók.

TANÜGY.

△ **Az iparoktatási bizottság ülése.** A nagyváradi iparoktatási bizottság tegnap délután ülést tartott a városházán dr. *Mártonffy Marcell* alelnök elnöke alatt, amelyen Szűcs Izsó ipariskolai igazgató, Stark Gyula, Bertsey György, Weisz Károly, dr. Edelmann Menyhért, Sztarill Ferenc, Mártonffy Bogdán és Sztarill János jegyző voltak jelen. Első sorban a háztartási iskola kérdését tárgyalták. — *Christó Miklósné* az általa fentartott háztartási iskola segélyezését kérte a várostól. Az iparoktatási bizottság egy szűkebb bizottságot küldött ki ez ügyben, amely most tett jelentést eljárásáról. A bizottság a háztartási iskola városi segélyezését nem véleményezi, mert csak két tanulója van az iskolának. Kérte a kiküldött bizottság, hogy ezt a kérdést a Bottó Alapítvánnyal kapcsolatosan tárgyalja. Az iparoktatási bizottság a két kérdést nem tartja összekapcsolhatónak, hanem azon javaslatot terjeszti a városi tanács elé, hogy a *Christó Miklósné* háztartási iskoláját nem tartja segélyezhetőnek, de figyelmébe ajánlja egy háztartási iskola felállítását. Egyben felkérte dr. Edelmann Menyhértet, hogy a háztartási iskola felállítására egy memorandumot dolgozzon ki. Szóba került még egy nőipariskola létesítésének a kérdése, de a bizottság kimondta, hogy most nem foglalkozik ezzel.

a kérdéssel, csak ébren tartja az ügyet s ha a háztartási iskola létesítésében dűlőre jutottak, a nőipariskola ügyére kerülni a sor. Tárnyalásra került az iskola igazgatójának jelentése arról, hogy iparos tanuló az iskolába késekkel, olló-vevőkkel járnak s az u cákon garázdálkodnak. Megkeresték az ipartestületet, hogy ezen garázdálkodók megtorlásában segítségére legyen az ipariskola vezetőségének, azonban ezt az ipartestület megtagadta. B. rsey György szóval is elöadta, hogy az ipartestület semmi segítséget nem nyújthat az anarchikus állapotok megszüntetésére, mert példa van rá, hogy a megfenyített igyekeznek a rakoncátlan tanulókat, úgy a Népróda, mint a rendőrség azok védelmére kél s még bünygyi megtorlással fenyegetik az ipartestületet. Azon helyes módot, hogy a garázda tanoncok a tanulóidejét meghosszabbítsák, a miniszter tiltja meg. Így nem tudnak semmit tenni az anarchikus állapot megszüntetésére. Végre is elhatározták, hogy a garázdálkodókat feljelentik a rendőrséghez s az eddig erre vonatkozó iratokat is átteszik a kapitányhivatalhoz. — Végül bejelentette az igazgató, hogy a téli tanfolyam záróvizsgálatait március hó 15 én igen szép eredménnyel befejezték.

Igazságszolgáltatás.

§ A körözládányi jegyzőválasztás az esküdtek előtt. Körözládány községben 1907-ben tartották meg a jegyzőválasztást. A választás alkalmával Csányi Jenő főszolgabíró nem jelölte a község jelöltjét, mire a választók közül senki sem szavazott. A választásra új határidőt tűztek ki, amikor a község jelöltje Sebő Ferenc másodjegyző ismét mellőzve lett. A választás miatt új. Biró József körözládányi lakos támadó cikket tett közbe a főszolgabíró ellen a Szeghalmi Közlönyben. A főszolgabíró a cikk miatt feljelentést tett Biró ellen. A feljelentéssel tegnap foglalkozott az esküdtbíró Csulyok Béla dr. elnöklété alatt. A vádat dr. Kármán Béla ügyész és a védelmet dr. Makai Márton látta el. A tárgyalás megkezdése után az elnök egy sürgönyt olvasott fel, melyben Csányi Jenő vissza vonja a feljelentést. Az ügyész ennek dacára is fenntartja a vádat, mert köztisztviselőről van szó. Az ügyész álláspontjára helyezkedett a bíróság is és megtartotta a tárgyalást, mely Biró felmentésével végződött.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonátözsde határidői

— Délután 4 órakor. —

Budapest, márc. 23

Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt.	—	10.38
Rozs okt.	—	8.96
Zab májusra	—	—
Zab okt.	—	7.04
Fengeri máj. 1906.	—	6.85
Tengeri jul.	—	6.89

Ertéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, márc. 23

Oszták hitelrészvény	—	631.25
Magyar hitelrészvény	—	748.—
Leszámitoló bank	—	713.75
Rimamurányi	—	561.50
Oszták-m. államvasuti részv.	—	692.25

U Közúti vasút	—	—	552.—
Városi villamos vasút	—	—	289.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1909. márc. 23

Magyar arany járadék 4 száz.	—	—	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	—	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	—	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—	—	95.50
Magyar nyerevény sorsjegy kölcsön	—	—	93.50
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	94.50
Oszták járadék papírban	—	—	186.—
Oszták járadék ezüstben	—	—	145.—
Oszták járadék aranyban	—	—	97.25
Oszták korona járadék	—	—	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	116.50
Oszták magyar bankrészvény	—	—	197.50
Magyar hitelbank-részvény	—	—	150.25
Oszták hitelbank-részvény	—	—	730.—
Magyar hitelrészvény	—	—	748.—
London vista	—	—	631.50
Páris vista	—	—	689.50
20 márkás arany	—	—	23.51
20 frankos (Napoleon)der	—	—	19.02
Német birodalmi márka	—	—	117.96

REGÉNYCSARNOK.

FALUSI TÖRTÉNET.

VIG REGÉNY.

Írta: Faragó Béla.

(Folytatás.)

18

— Megengedi kérem, hogy megdelezzem a jeles férfit . . .
— Tessék . . .

Frau von Spektakl jelek által ülésre ösztönözte a patikárius legényt s miután ez megtörtént, elkezdette delejezni, a mi pedig állt abból, hogy előbb lassan, később erősebben kezdte a nyakszirtjét nyomogatni és a szemeibe fuji, mint a beteg ténének szoktak.

Barnabás nem tudott másként szabadulni a delejés kínjaiból, minthogy alvást színel. Szerencséjére a fuvaros is sürgette frau von Spektakl, így vége lett a spektakulumnak . . .

Távozta után felébredt delejes álmából a csodálatos pankárius segéd. Ideje is volt, mert izentettek a plébánosról, hogy hiányzik a negyedik . . . Sietett az őt epedve várókhoz. Babonát követett el, ballábbal lépett ki a patika ajtaján, balkézrel tette föl kalapját s előbb hármat köhintve balkézrel nyitott be a plébánoshoz s a vendégeket balkézrel üdvözölte . . .

A játék térképe ez volt.

A bort töltögető káplán . . . Mészáros.

Biró Gergely.

Plébános.

Egy vidéki mahakereskedő. Kasznár.

Négy tourban vett részt, mielőtt osztott volna. A pohn üdözte. A negyedik tour után, a vidéki mahakereskedő és a kasznár kiesett és verte a plébánost és a mészáros . . . Nem fagyott be a színe és a többiek is kaptak valamilyen kártyát. Elhuzta a kasszát négy-

szerre Nem volt benne sok. Így történt vagy hét osztásánál, hol fusz, hol kunszt akadt a kezébe.

Zavarba hozta a kimpániát.

Ezután tizenötre, szelő aszra, négy színre is vitt kasszát s ezek voltak a nagy kasszái. Aki érti, tudja, milyen borzasztó lehet egy siketréma ferbiző . . .

Réggel felé halomban állt előtte a bankó, s ekkor fogott az igazi mac ráláshoz, eldobott minden kártyát ha csak huszonegye nem volt, alacsonyban játszott s huszoohetet, huszooonyolcat dobott . . .

Egyszer bevitt egy pandur . . . alázatosan jó reggelt köszön s nagy tisztelet között elöadta, hogy a mélyen tisztelt urnak tessék haza jönni a komissárius urhoz, mert a helyettes megszökött.

Szádelői Barnabás a legnagyobb eleganciával köszöntötte némán a társaságot. Hízament, kifizette a patikáriust. Elbucszott tőle s megígérte, hogy fog neki küldeni egy olyan segédet, akit el is vihet.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

T. munkatársainkat felhívjuk, sziveskedjenek a husvétí számra szánt dolgozataikat lehetőleg e héten hozzánk juttatni.

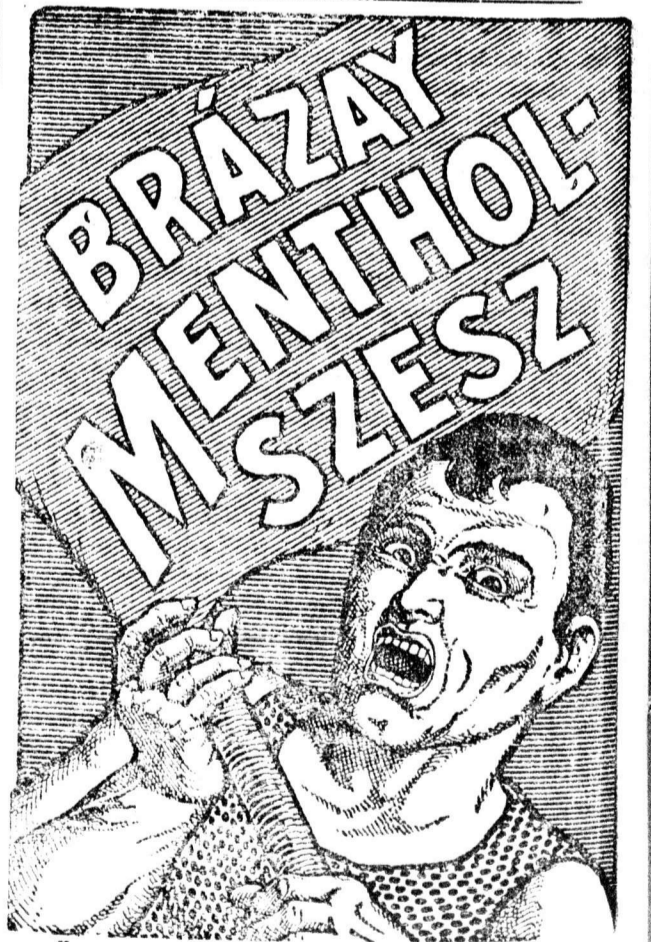
NYILTTÉR.

Megálljon kocsis, megálljon — hát nem hallja!

No most igazán elhajtott Schmidt ur mellett és én újra visszafuthatok, hogy Fay-féle valódi szodénimot mpgammal vihessem. Fay-féle valódi ásványpasztilla nélkül egyszerűen nem megyek többé nyári utazásra, a mióta öt évvel ezelőtt nagy meghűléssel tértem haza a szabadságomról. Akkor a leggyorsabban segített rajtam Fay-féle valódi szodénim, de ha mindjárt kéznél lett volna, nem romlott volna el a szabadságom. És ezért az elvem ez: szabadság utazás nincs Fay-féle valódi szodénim nélkül. — Skatulyája 1 korona 25 filléért mindenütt kapható; de mindenféle utánzatot határozottan vissza kell utasítani. Vezérképviselő Magyarországon Ausztria részére: Guntzert W. Th. Wien IV. Grosse Neugasse 17.

Az élet minden bajában legjobb segítség

és legmegbízhatóbb háziszer a

ERŐSIT! SEGIT! MEGOV!

Egy üveg ára 40 fillér.
Kapható mindenütt.

Székely Imre

elsőrangú uri- és női fehérnemű
tisztító intézete

Nagyvárad

Színház-utca 4.

Mant Frigyes

üveg- és porcellán kereskedése Nagyvárad,
Kossuth-utca, Mezey-ház.

Telefon szám: 474.

Bartos K. és Tsa

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 2. Bazár-épület.

Kiszárolagos harisnya és ernyőkülönlegességek. —
Állandó nagy raktár férfi-, női- és gyermek-har-
isnyakban s keztyükben a legegyszerűbből a leg-
finomabbig, továbbá eső- és napernyők. — Foly-
tonos újdonságok — Javítások gyorsan eszközöl-
enek. — Pontos kiszolgálás. — Szolid árak. —

Preis R.

Paplan, madrac, szalmaszakok, pap-
lanlepedő, párnahuzat toll állandóan
kapható az ágynemű raktárban

Kossuth-utca 12.

Menyasszonyi kelegyékét elkészít
ugyszintén művészi kézimunkákat

Kronemer Testvérek

Nagyvárad, Bazár-épület
színházzal szemben.

Menyasszonyi kelegyét Vász-
nat és Fehérneműt csakis

Strohmayer Pál

cégtől vegyünk!

Raktár: Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám
a kishíd mellett.

Telefon 166.

Telefon 166

Alkalmi vásárunk felülmul

minden versenyt.

Divat selymek 75 krtól.
Női divat szövetek 46, 63, 82 kr.
Mosó barketek 22, 28, 33, 40 kr.
Mosó borduros delin 24, 26, 28 kr.
Raktárunk egyéb készlete dec. 31-ig tetemesen
le van szállítva.

KLEIN TESTVÉREK divatáruháza, Zöldfa-ut elején.

Kovács József

katonai- és polgári cipész.
Ortophéd munkák.

Nagyvárad, Beöthy Ödön-utca 35.

Ajánlati hirdetés.

Vagyonbukott Farkas László nagyvárad
kereskedő csődválasztmányának 1909. évi már-
cius hó 27-én tartott ülésén hozott határozatá-
val a csődtömeghez leltározott:

1. Nagyváradon Szent László tér 10. sz.
bolthelyiségében levő és a csődleltár 26—1081.
t. sz. a. felsorolt 9655 K 28 fillérre becsült s
14610 K 88 fillér beszerzési áru vaskereskedés-
beli cikkek, továbbá

2, a csődleltár 1082—1124. t. sz. a. fel-
sorolt a Nagyváradon Szent László-tér 14. sz.
raktárhelyiségében levő furner, butorléc s vas-
árak, melyeknek beszerzési ára 1222 K 92
fill. becsértéke pedig 892 K ajánlati uton való
eladása rendeltetvén el, a venni szándékozót
felhívom, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott
zárt ajánlatukat a becsérték 10 százalékával
mint bánatpénzzel együtt 1909. évi ápril. hó
15. napjának déli 12 óráig Mihelyi Adolf
ügyvéd, csődtömegválasztmányi elnökhöz Nagy-
várad Kossuth-utca adják be. E határnapnál
később beadott, vagy bánatpénzzel el nem lát-
ott ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

Ajánlat tehető:

I., a csődleltár 26—1081. t. a. felsorolt
árakra, vagy

II., a csődleltár 1082—1124. t. sz. a fel-
sorolt árakra, vagy

III. a kettőre együttesen.

Az ajánlattevőt bánatpénzének elvesztése
terhe mellett ajánlata feltétlenül kötelezi, míg
a csődtömeget csakis az ajánlat elfogadása
esetén.

Azon ajánlattevő, kit a választmány ve-
vőül elfogad, köteles a megvett árukat az el-
fogadásától számított 8 napon belül a vételi
árnak alulírott tömeggondnok kezéhez leendő
hiánytalan befizetése mellett átvenni és az üzlet-
helyiségből és raktárból legkésőbb május 1-ig
elszállítani, ellenkező esetben a letett bánatpénz
elvesztésén felül kárára és veszélyére el fog-
nak adatni.

A vételi illetékeket és nyugtabélyeget a
vevő lesz köteles viselni. Az ajánlatban a fel-
tételtek elfogadásának kijelentése mellett, — ha
az ajánlattevő nem nagyvárad lakos — hely-
beli megbízottat nevezzen meg. A leltári adatok
helyességeért, minőség, mennyiség és érték
tekintetében a tömeg nem szavatol.

Az ajánlatok 1909. évi április hó 15-én
d. u. 3 órakor Dr. Mihelyi Adolf ügyvéd ur
irodájában Nagyvárad Kossuth-utca fognak fel-
nyitani, elbírálni s ugyanott ha a legmag-
gasabb ajánlat sem lenne elfogadható, a tö-
megnek együttesen árverésen való eladása fog
megkíséreltetni oly módon, hogy a legmag-
sabb ajánlati összeg, mint kikiáltási ár mellett
azonnal szóbeli árverés fog tartatni.

A csődleltár a tömeggondnoknál, vagy a
kir. Törvényszék, mint csődbírósnál bármikor
az eladásra szánt tömeg pedig Nagyváradon a
tömeggondnok közbejötté mellett jelentkezése
esetén bármikor, enélkül pedig 1909. április
hó 7, 8, 10. napjain d. u. fél 4 fél 6 óra kö-
zött megtekinthető.

Nagyváradon, 1909. évi márc. 29-én.

Dr. Schweiger Ede

ügyvéd, csődtömeggondnok.

Közgazdasági Bank Részv.-társ.

Nagyvárad, Teleky-utca 10 szám.

Telefon 742 sz. Postatakarékpénztár 20161 sz.

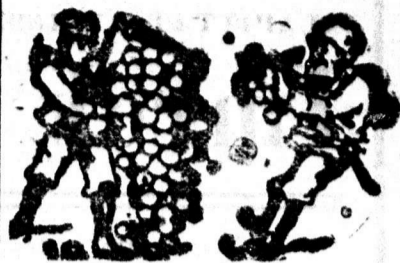
Betétek után tiszta

5%

kamatot fizet.

Szőlő-oltványokat

szállít,
fajtisza-
ságáért
jótállva
legdusabb
választék-
ban a már
évek óta
elsőknek

és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány-telep.

Tulajdonos: Caspari Frigyes,

Medgyes 39. sz. (Nagyküküllő-megye)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkező
elismert levellek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelő-
sének megtétele előtt az ismerős személyiségektől a szőlő-
mint irásbelileg bizonyosságot szerezhet magának fenti szőlőtelep
feltétlen megbízhatóságáról.

3430—909.

Hirdetés.

Nagyvárad város összes városrészeire vonat-
kozó, s a kir. pénzügyigazgatóság érvényesítésével
ellátott folyó 1909 évi tőkekamat-adó kivételi laj-
strom az 1883. évi XLIV. t.-c. 18. §-a értelmében
f. é. március 28-tól április hó 4-ik, napjain át 8 napi
közszemlére a városi adóhivatal 15. sz. szobájában
a II-ik kerület Ujváros és Külváros városrészekre
nézve, a 21-ik sz. szobájában az I-ső kerület
Olaszi és a III-ik kerület Váralja, Velence, Csillag-
város és a Hegyre nézve a 26-ik száma szobájában
azon figyelemzettel tételnek ki, miszerint érdekelt
adókötelesek, a jelzett lajstromokban terhükre előírt
adót ott megtekinthetik s az elleni metaláni felszó-
lamlásukat azon adózók, kik ezen adósemmel már
az előző évben is megróva voltak, a lajstrom köz-
szemlére kitételének uapját követő 15 nap alatt,
azok pedig, kik ezzel a folyó évben először ro-
vattak meg, ezen adójuknak زدókönyvecskéjükbe
történet bejegyzését követő 15 nap alatt a városi
közigazgatási bizottsághoz címezve a kir. pénzügy-
igazgatósághoz írásban benyújthatják. A később be-
nyújtott felelkezés érdemi tárgyalás alá nem fog
vétetni.

Nagyvárad, 1909. évi március hó 26.

Városi adóhivatal.

KÖZGAZDASÁGI BANK RÉSZVÉNY

Eladó.

Cím: a kladóhivatalban.

Eladó szőlő!

Közel a városhoz szép magaslaton egy
szőlő eladó. Ugyanott kerítésoszlopok,
dróthálózat és szőlőoltványok kaphatók.
Értekezhetni Körös-utca 43 sz. alatt.

A folyó hó végén nyilvános alá-
írásra kerülő

4½% m. kir. kincstári jegyekre

előjegyzéseket az eredeti felvételek
mellett elfogadunk.

MAGYAR BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

ALAPITTATOTT 1895-BEN. DEO ADIUVANTE! ALAPITTATOTT 1895 BEN.

Imrek Károly épület- és műbutor asztalos
Nagyvárad, Szaniszló-u 46.

Tisztelettel értesitem igen tisztelt megrendelőmet valamint Nagyvárad és Biharvármegye igen tisztelt közönségét, hogy a szakmamba vágó mindennemű

épület- és műbutor munkákat

készítés végett elvállalok, azokat a legnagyobb gondtal és izléssel a mai kor igényeinek megfelelőleg tetszésre készítek bármely színben és mintára előnyös áráért. Nemkülönbén mindenféle butorokat átalakítok, javítok, fényezést és mattolást szakszerűen eszközök. Továbbá zárdák, intézetek, iskolák, egyesületek, gazdaságok helyiségeinek felszereléseit, azoknak gondosan való jókarban tartását illetve javítását jutányos árért vállalom fel. Magamat, valamint cégemet a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlva, minél gyakoribb megbizásaiért esedezve vagyok kiváló tisztelettel **IMREK KÁROLY.**

Lakás és műhely Szaniszló-utca 46. szám. — Jó fiúk tanulóinak felvételnek.

Helyi és vidéki meghívásra azonnal megjelenek.

Alapított 1889-ben. Alapított 1889-ben.

Berkes Bertalan
Nagyvárad, Zöldfa-utca 21. sz. a.
TELEFON 180. TELEFON 180.

A tisztaság kedvelők szíves figyelmébe ajánlom »Emke« parquette és padlófénymazam, kerti butor festékeim mindenféle színben brundinom, butor, réz és ezüst tisztító szereim és cipőcrémem. Vevőimet 20 év óta elismert pontos kiszolgálásban és olcsó árban részesítem.

!! Kérem címemre ügyelni. !!

Belépési felhívás a 6-ik évtársulatba.

A Belvárosi Takarékpénztár kebelében alakult **Belvárosi Takarékos és Hitelszövetkezet** minden év január és július elsején egy-egy három évig tartó új évtársulatot nyit. Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 20 fillér fizetendő, melynek összege a három év elteltével a felmerülő haszonnal együtt fog az üzletrészeseknek visszafizetelni.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani s a tagok hiteligenyeit kielégíteni. Szövetkezetünk tehát amellyel, hogy a takarékoság ügyét szolgálja tagjainak beteteik négyötöd részére erejéig kölcsönt is nyújt.

Vidéki tagok a heti befizeté-eiket befizetési lapok útján teljesíthetik.

Felvételidij üzletrészenként 10 fillér s az első betét befizetésekor mindenki megkapja a saját nevére kiállított betéti könyvecskéjét.

Szövetkezetünk igen tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik szövetkezetünk tagjai óhajtanak lenni felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti helyiségünkben (Rákóczi ut, Barts—Óvári palota) bármikor jelentkezni szíveskedjenek.

A Belvárosi Takarékos és Hitelszövetkezet Igazgatósága.

Magyar forrás. **Hugyhajtó és Hugsavoldó** Magyar forrás.

Szultán-forrás.

Nagyon kellemes, tiszta izü, szénsavban gazdag, dus Lithion-tartalmu ásványviz.

Gyógyító és üdítő ital.

Dus Lithion tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok esetében, továbbá a légző- és emésztő-szervek hurutos bajainak gyógyítására.

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás-vállalat.

Kút kezelőség és központi iroda: EPERJES. Igazgatóság: BUDAPEST, IV., Ferencz József-rakpart 22. — Kapható már külföldön is a következő városokban: Brüsszelben, Páris, London, Newyork, Ostendében.

Telefon Eperjesen: 74. Telefon Budapesten: III-93.

Főraktár Nagyváradon: KADÁR JÁNOS Rákóczi-út.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE
Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle **Wolfram lámpát** melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás **Wolfram lámpa ára 4.50 kor.** 100 gyertyásé **7 kor. 50 fill.** 10 drb. egyidejű vételénél 10% eng. **Sima izzólámpa árja 72 fillér,** tehát 5 százalék kártell áron alul. Mindennemű **izzólámpa küllátégek,** fényképek és **zárlámpák,** ugyancsak 5 százalékkal kártell áron alól kaphatók.

Elvállaljuk és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514. Főszereelő telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok, izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön célra épített nagy csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk. Ugyanott állandóan raktáron tartunk villamos motorokat 1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban.